

کۆلۆنیالیزمی ھۆلەندی و داوای لیبووردن...!!

ھەلۆ بەرزنجەیی ۲۰۲۳/۷/۴

Historische Rede des Königs in Amsterdam Willem-Alexander bittet für Sklaverei um Entschuldigung

لە روودایکی بیھاتادا پاشای وڵاتی ھۆلەندە Wilhelm Alexander دوینی ۱،۷،۲۰۲۳ دواى ۱۵۰ سال تێپەربوون بەسەر کۆلۆنی کردنی وڵاتانی سورینام و بەشی ئەنتیلی ھۆلەندی دا...

پاشا داای لیبووردن دەکات!.. لەم رۆژەدا لە ۱،۷،۱۸۶۳ ھەموو سالیک ھۆلەندییەکان یادى کۆتایی ھینان بەو سیاسەت و دەسەلاتە دەکەن!... کە ناسراوە بە Ketu Koti واتە رۆژی بیرەوهری بە زمانى سورینامى واتە "زنجیری تیکشکاو یاخود پساو". جارێ دەبوو کۆیلەکان ھێشتا ۱۰ سالى تر لە کێلگەکاندا کار بکەن لە دۆخی چەوسانەویدا بۆ ھێنەو، تا رۆژی ئازادییان لە ۱۸۷۳ بەر لە ۱۵۰ سال بەدەستھێنا.. لەم بۆنەییە ھۆلەندییەکانیش ئاھەنگ دەگیرن..

پاشای ھۆلەندی لە وتاریکیدا لە Oosterpark لە ئەمیسٹەردام دەلی: (کۆیلایەتی بریتییە لە زیاترین شۆمەکانی کۆیلایەتی مرقایەتی).. ناوبراو داوای لیبووردن دەکات کەوا کەسانی بنەمالەکەى - Oranje Nassau زووتر دژی ئەم تاوانەى دژ بە مرقایەتی ھیچیان نەکردووە..

لەتەک پاشادا چەندین نەو و کەسوکاری کۆیلەکان، سەرەک و وزیران، سەرۆکی ئینستیتوتی رابووردو و میراتی کۆیلایەتی ھۆلەندە بەشدار بوون. یەکیکی تر لە بەشداربووان Linda Nooitmeer بوو وتی: "داوای لیبووردنی پاشا بەھایەکی سیمبۆلی گەورەییە". ھەروەھا ئەو گرنگە ئیمە ئیمپرو بیر لە ئاکامەکانی ئەو دیاردەییە بکەینەو و لەرووی جفاکارییەو زیان و خراپەکانی لەسەر نەمەکانی ئیستا برینەو.. پاشا ئەو ھیشی زیاد کرد بۆ قسەکانی: "کەوا بەدایەو بە ھۆی کاریگەریتی راسیزمەو لە کۆمەلگەماندا ھێشتا ھەست بەو شتە دەکەین". بیرورای جیاواری ھۆلەندییەکان. کۆلتوری بیرەوهری ئەم کارەساتە بیرورای جیاواری لای ھۆلەندییەکان دروست کردووە.

یادکردنەو کۆتی لە میژە دەکریت و راستەوخوا لە تیغی رادەگوێزریتەو، پارێزگاری شاری رۆتەردام دەھوێ بەفەرمی رۆژی ۱،۷ بکاتەو رۆژیکی پشووی نەتەوہی. سەرەکو وزیران Mark Rutte پێش سالى داوای لیبووردنی کرد بە ناوی حکومەتەکەییەو.. ھەروەھا چوار شاری

گهوره Amsterdam, Rotterdam, Deng Haag, Utrecht داواى لئيبورديان كردوه ئىستا كلئىساي ئىندامى
ئىنجومىنى كلئىساي ئىستىر دامىش به نوئز كردنىك ئاهىنگى گئرا..

بۆلەبۆلى پارەدان / قەبوو كردنەوى

كئىشەيهكى سەرەكى قەرەبوو كردنەوى ئىو و لاتانەيه به پارە و بىنا كردنەوى و ئاوەدان كردنەوىمانە..
حكومەتى ھۆلەندە ئىمە رەت دەكاتەوى، لئ دەپەوى بىرى ۲۰۰ ملىون يۆرۆ بخاتە فوندىكەوى / وەقف بۆ
پشتىوانى ھوشيارى ئاكامەكانى كۆيلايەتى... سەبارەت به داواى لئيبورديانكەش گەلى ھۆلەندە به ريزەى
۴۶٪ دژن و ۴۰٪ لەگەلن.. ئىمە ھەلوئىستى فەرمى ھۆلەندە بەرانبەر به رابووردوى خوى .. ئى
كوردستانى كۆلۆنى؟!...

لە وتارىكى پئىش چەند سالىكم دا به دريژى باسى ئىو دەر فەتە نوئىم كردوه كه داواى كوشتنى / خنكاندى
جۆرج فلورىد لە ھاتوتە پئىشەوى. ئىو روداوه وەر چەر خانىكى گهورهى ميژووىي و سياسى و كولتورى
دروست كرد؟!..

بەشىكى زۆر سىمبۆلەكانى ميژووى كۆلۆنياليزم كەوتنە بەر ھەلمەتى پەلاماردان و شئواندن و
پايتەختەكانى لەندن و پاريس و بەرلين و واشنتون و زۆر شوئىنى تر ھاتنە لەرزىن و ناچارى بەخۇدا
چوونەوى ميژووى خويان و سياسەتى ئىستاي دەولەتەكەيان كردن!...

لە ئەلمانيا بۆ نمونە: ھەلمەتى دژە كۆلۆنياليزم و رەگەز پەرسى گەيشتە ئىو پەيكەرى گهوره
فەيلەسوفىكى وەك كەنت بەر شالۆوى شئواند بەكەوى.. ئىدى لەم مەيدانەدا دەستكرا بە گۆرپىنى ناوى
دەيان شەقام و مەيدان و بنكە و شوئىن كە سىمبۆل و ناوى كۆلۆنياليزمىان لەسەر بوو..

حكومەتى ئەلمانيا ئەگەرچى ميژووى دريژى لەگەل كۆلۆنياليزم نىبە، بەلام لەو و لاتەى كۆلۆنيالى
كردبوو (نامىبيا) داواى لئ بووردنى كرد و بە پارە قەرەبوويان كردەوى و دەيان پڕۆژەشيان لەو و لاتە به
نئىتى ھاوكارى و گەشپئيدان خستە گەر. كوردستانىش وەك و لاتىكى كۆلۆنى گهوره و ستراتيژى ئىنگليز
و فەرەنسا، دەپتوانى كەيسىكى تئىرۆتەسەل لەسەر قوربانى و زيانەكانى ئامادە بكات و يەخەى ئىو دوو
و لاتە بگريئ و داوا بكات پشتىوانى بەكەن بۆ سەر بەخوىي يان ھەر نەبئ گۆشيارى بۆ دەولە دەستكردەكانى
خويان (توركيا، ئيران، عئراق، سووريا)... بەئىن دەستبەردارى سياسەتى كوشت و كوشتارى كورد و
كاولكردنى كوردستان بن و مافە نەتەوىي و سياسى و ديموكراتىيەكانى كورد بەسەلمئىن.

ھىزە كۆلۆنيالىستەكان و داگيركەران نەك داواى لئيبوردين لە كورد ناكەن بگرە بئىشەرمانە رۆژانە به
دەنگى بەرز ھەر ھەشەى زياتر دەكەن لە كورد و ھەولئ نەمانى دەدەن!... كورد دەر فەتى ھەبوو و ئىستاش
ماويەتى و دەتوانئ گازندەي نەتەوىميژووىي و ياسايى و مروئى خوى بگەيەنئتە دەسەلاتداران و
پەرلەمانى ئىو دەولەتەنە و دادگا و پەرلەمانى ئەوروپا و نەتەوى يەكگرتووەكان زۆر ناوەندى تريش؟!...

ئىم كارەش زۆر ئاسانە لەرئى دەستەپەك لە شارەزايانى دۆزى كورد و ياساي ئىودەولەتى و پاريزەران
و دبلۆماتكار و لۆبىستى لئھاتوو و كارامەوى. سەر كردايەتى و بەتايبەت حكومەتى ھەر ئىم دەتوانئ بەو
كارە ھەلسئ و پشتىوانى بكات!... ديارە ھەر كەمتر خەمبەكئش دەبئتە بەرپرسيارىيەكى گهوره و دەچئتە
مليانەوى!..

به‌شیکى ز انياربیه‌کانم لهم وتاره وه‌رگرتووه:

<https://www.tagesspiegel.de/internationales/die-menschenunwuerdigste-form-der-unfreiheit-konig-willem-alexander-entschuldigt-sich-fur-die-sklaverei-durch-die-niederlande-10080770.html>